

Lösningar tenta LGMA40/L9MA45
20/8 2015 Elin Görnarck

1. Vi hittar först lösningen y_h till den homogena ekvationen $y'' - 4y = 0$.

Den karakteristiska ekvationen är

$$r^2 - 4 = 0 \Leftrightarrow r^2 = 4 \Leftrightarrow r = \pm 2,$$

$$\text{så } y_h = C_1 e^{2x} + C_2 e^{-2x}.$$

Vi tar fram en partikulär lösning i två steg;
först löser vi $y'' - 4y = 1$. ser att

lösningen blir $y_{p1} = -\frac{1}{4}$ (eftersom $y_{p1}'' = 0$).

Sedan löser vi $y'' - 4y = e^x$. Vi gör ansätt-

ningen $y_{p2} = k \cdot e^x$. Då är $y_{p2}' = y_{p2}'' = k \cdot e^x$,

$$\text{och } y_{p2}'' - 4y_{p2} = k e^x - 4k e^x = -3k e^x = e^x,$$

$$\text{så att } -3k = 1 \text{ och } k = -\frac{1}{3}.$$

$$\text{Då är } y = y_h + y_{p1} + y_{p2} = \\ = C_1 e^{2x} + C_2 e^{-2x} - \frac{1}{4} - \frac{e^x}{3}$$

Vi bestämmer C_1 och C_2 : $y(0) = C_1 + C_2 - \frac{1}{4} - \frac{1}{3} = 0$

$$y'(x) = 2C_1 e^{2x} - 2C_2 e^{-2x} - \frac{e^x}{3}$$

$$y'(0) = 2C_1 - 2C_2 - \frac{1}{3} = -\frac{1}{3}, \text{ så } C_1 = C_2$$

$$\text{Vi får } 2C_1 = \frac{1}{4} + \frac{1}{3} = \frac{7}{12}, \text{ så } C_1 = C_2 = \frac{7}{24}.$$

$$\text{Då är } y = \frac{7}{24}(e^{2x} + e^{-2x}) - \frac{1}{4} - \frac{e^x}{3}$$

$$(2) \quad x^2 y' + y' = \sqrt{y} \Leftrightarrow (x^2 + 1) \frac{dy}{dx} = \sqrt{y} \Leftrightarrow$$

$$\frac{dy}{\sqrt{y}} = \frac{dx}{x^2 + 1} \Leftrightarrow \int \frac{dy}{\sqrt{y}} = \int \frac{dx}{x^2 + 1} \Leftrightarrow$$

$$2\sqrt{y} = \arctan(x) + C$$

$$\sqrt{y} = \frac{1}{2}(\arctan(x) + C).$$

$$\text{Så } y = \frac{1}{4}(\arctan(x) + C)^2$$

(3.) Sätt $y(t) =$ vattendjupet vid tiden t ,
mätt i meter. Ekvationen blir

$$\underline{y'(t) = k \cdot \sqrt{y(t)}} \quad \text{och begynnelse villkoret}$$

$$\underline{y(0) = 2.}$$

(4.) a.) Vi använder integralkriteriet.

$$\sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{1-k} \text{ konv.} \Leftrightarrow \int_2^{\infty} \frac{1}{1-x} dx \text{ konv.}$$

$$\int_2^{\infty} \frac{1}{1-x} dx = \left[-\ln|1-x| \right]_2^{\infty} =$$

$$= \lim_{R \rightarrow \infty} \underbrace{-\ln|1-R|}_{=-\infty} + \underbrace{\ln|1-2|}_{=\ln|-1| = \ln 1 = 0}.$$

Så integralen är divergent, och serien
är alltså också divergent.

$$\textcircled{b.} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\pi^{k+1}}{3^k} = \pi \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{\pi}{3}\right)^k$$

Detta är en geometrisk serie, och eftersom $\frac{\pi}{3} > 1$ så är den divergent.

$$\textcircled{5.} \text{ Vi vet att } e^x = 1 + x + B_1(x) \cdot x^2$$

$$\text{och } \arctan(x) = x + B_2(x) x^3.$$

(Om vi inte kommer ihåg det senare kan vi räkna ut det genom

$$f(x) = \arctan(x) \quad f(0) = 0$$

$$f'(x) = \frac{1}{1+x^2} \quad f'(0) = 1$$

$$f''(x) = \frac{-2x}{(1+x^2)^2} \quad f''(0) = 0.)$$

$$\begin{aligned} \text{Så} \quad \frac{x - x e^x}{\arctan(x) - x} &= \frac{x - x(1 + x + B_1(x)x^2)}{x + B_2(x)x^3 - x} = \\ &= \frac{-x^2 - B_1(x)x^3}{B_2(x)x^3} = \frac{-1 - B_1(x)x}{B_2(x)x} \end{aligned}$$

När $x \rightarrow 0$ kommer täljaren, att $\rightarrow -1$ och nämnaren $\rightarrow 0$.

Alltså existerar inte gränsvärdet.

$$\textcircled{6.} \quad f(x) = \ln(2+x^2) \quad f(-1) = \ln(3)$$

$$f'(x) = \frac{2x}{2+x^2} \quad f'(-1) = -\frac{2}{3}$$

$$f''(x) = \frac{2(2+x^2) - 2x \cdot 2x}{(2+x^2)^2} = \frac{4-2x^2}{(2+x^2)^2} \quad f''(-1) = \frac{2}{9}$$

$$f'''(x) = \frac{-4x(2+x^2)^2 - 4x(2+x^2)(4-2x^2)}{(2+x^2)^4} =$$

$$= \frac{-4x(2+x^2) - 4x(4-2x^2)}{(2+x^2)^3} = \frac{4x^3 - 24x}{(2+x^2)^3}$$

Då är

$$\ln(2+x^2) = \ln(3) - \frac{2}{3}(x+1) + \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{9}(x+1)^2 + \frac{1}{6} \cdot \frac{4x^3 - 24x}{(2+x^2)^3} (x+1)^3$$

där ξ ligger mellan x och -1 .

$$\textcircled{7.} \quad 16x^2 + 64x + 61 = 2y - y^2 \Leftrightarrow$$

$$16x^2 + 64x + y^2 - 2y + 61 = 0$$

Vi kvadratkompletterar:

$$16x^2 + 64x = 16(x^2 + 4x) = 16(x+2)^2 - 64$$

$$y^2 - 2y = (y-1)^2 - 1$$

Ekvationen blir då:

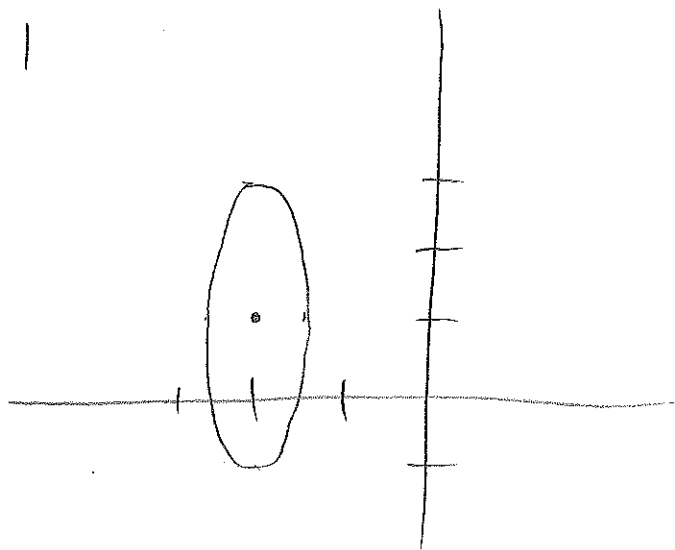
$$16(x+2)^2 + (y-1)^2 - 64 - 1 + 61 = 0$$

$$16(x+2)^2 + (y-1)^2 = 4$$

$$4(x+2)^2 + \frac{(y-1)^2}{4} = 1$$

$$\frac{(x+2)^2}{(1/2)^2} + \frac{(y-1)^2}{2^2} = 1$$

Detta är en ellips
med centrum i $(-2, 1)$
och halvaxel $\frac{1}{2}$ i
x-led och halvaxel
2 i y-led.

8) Matrizen som hör till den kvadratiske formen $Q(x,y) = 2x^2 + 12xy - 7y^2$ är

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 6 \\ 6 & -7 \end{bmatrix}. \quad \text{Vi räknar ut egen-}$$

värdena till matrisen:

$$\det(A - \lambda I) = \begin{vmatrix} 2 - \lambda & 6 \\ 6 & -7 - \lambda \end{vmatrix} =$$

$$= (2 - \lambda)(-7 - \lambda) - 36 = \lambda^2 + 5\lambda - 50.$$

$$\text{Då är } \lambda = -\frac{5}{2} \pm \sqrt{\frac{25}{4} + 50} = -\frac{5}{2} \pm \sqrt{\frac{225}{4}} =$$

$$= -\frac{5}{2} \pm \frac{15}{2}, \quad \text{så } \lambda_1 = \frac{10}{2} = 5 \text{ och}$$

$$\lambda_2 = -\frac{20}{2} = -10.$$

Då finns ett variabelbyte s, t så

$$\text{att } Q(x,y) = 2x^2 + 12xy - 7y^2 =$$

$$= 5s^2 - 10t^2, \quad \text{vilket betyder}$$

att ytan är en sadelyta.